

ESTETISKA SKOLAN ARVIKA

2023-06-14

1 (19)

Dnr- SI 2022:10201

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Estetiska
skolan, högstadiet i Arvika kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Estetiska skolan, högstadiet avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Estetiska skolan, högstadiet i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr skolans utveckling och verkar för elevers lika rätt till en god utbildning i hög utsträckning.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver under ledning av rektorn utveckla arbetet så att eleverna med stigande ålder får ett allt större inflytande över planeringen och utvärderingen av undervisningens innehåll och arbetssätt.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna utveckla ett samlat arbete gällande förhållningssätt och strategier i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero i undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Rektorn ger lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera lärarnas omdömen och betygssättning för att ta reda på vad eventuella avvikelser beror på i syfte att skapa likvärdighet. Därtill behöver rektorn utifrån denna analys föra diskussioner med lärarna om resultatet.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2024-01-19** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2230, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:10201) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Estetiska skolan leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Uppföljning och analys

Rektorn skapar sig en bild av skolans undervisning och dess resultat genom bland annat den årliga kvalitetsrapporten, dokumentationen som finns på skolans digitala plattform samt genom sin analys av satta betyg. I detta arbete är även lärarna involverade. Kvalitetsrapporten omfattar både en uppföljning av undervisningen och resultat i ämnen och värdegrundsarbetet. Utifrån detta analyseras åtgärder som tidigare har vidtagits och vilka nya åtgärder som kan behövas. Ett exempel på hur flödet mellan kartläggning, analys, åtgärder och uppföljning fungerar väl är hur skolan systematiskt arbetar med värdegrundsarbetet. Rektorn följer även upp undervisningens genomförande såväl genom observationer, samtal med elever och personal som i samband med medarbetarsamtal. Det finns exempel på åtgärder som vidtagits utifrån vad som framkommit i uppföljningen, såsom individuellt stöd från specialpedagog till lärare för att utveckla undervisningen. Rektorn fördelar resurser utifrån vad som identifieras i kvalitetsarbetet, utifrån behov som synliggörs i samband med överlämningar från andra skolor samt löpande utifrån behov som uppstår i skolans verksamhet.

Även om uppföljningen av verksamhetens resultat fungerar väl kan analysen utvecklas än mer. Granskningen visar att skolan har identifierat att åtgärder inom ramen för särskilt stöd får avsett effekt framför allt när de går i årskurs 9. Skolan har detta som ett utvecklingsområde, men rektorn har ännu inte identifierat varför stödinsatserna inte möter elevernas behov fullt ut i årskurs 7 och 8.

Strategiskt jämställdhetsarbete

Rektorns uppföljning av kunskapsresultat är förvisso könsuppdelad, men rektorn och lärarna har inte identifierat någon förklaring till sådana skillnader som finns mellan flickor och pojkar. De enkäter eleverna fyller i rörande trygghet är dock inte könsuppdelade. Trots detta görs flera medvetna insatser på skolan för att möjliggöra att elever oavsett könstillhörighet ges likvärdiga förutsättningar att lära och utvecklas. I ämnen som slöjd och musik undervisas eleverna i båda slöjdformerna och roterar musikinstrument, för att undvika könsstereotypa val. Det finns liknande exempel i fler ämnen. Därtill har personalen tittat på elevernas talutrymme i undervisningen, utifrån kön, och om de läromedel de använder förstärker könsmönster.

Även om det görs flera insatser på skolan för att elever inte ska begränsas utifrån sin könstillhörighet ser Skolinspektionen att rektorn kan fortsätta att utveckla det strategiska jämställdhetsarbetet. Genom att låta fler underlag och resultat presenteras könsuppdelat finns det förutsättningar att göra analyser utifrån kön och därmed identifiera eventuella mönster. Utifrån könsuppdelade resultat kan rektorn, tillsammans med skolans personal, göra analyser med syfte att identifiera vad de kan göra för att bryta de identifierade mönstren. I ett sådant arbete är det relevant att fokusera på sådana aspekter som går att påverka inom skolans egna ramar.

Ledning och organisation

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett fokus på såväl kunskaps- som värdegrundsuppdraget. Det finns förutsättningar för lärare att samverka, och de konferenstagarna som finns veckovis ger utrymme för såväl kollegialt lärande, utvecklingsfrågor och driftfrågor. Just nu pågår exempelvis ett utvecklingsarbete kring lärande för hållbar utveckling, där biträdande rektor är med i en grupp och rektorn följer arbetet genom de protokoll som skrivs.

Organisationen är i de flesta fall tydlig och välkänd, både vilket ansvar olika roller har och vilka rutiner som finns i verksamheten. Det finns exempelvis ett personaldokument som tydliggör vad som ingår i mentorsrollen. Dock kan det finnas en otydlighet i ansvarsfördelningen mellan elevhälsan och mentor, exempelvis kring vem som har kontakt med externa kontakter som socialtjänsten. Granskningen visar vidare att skolans organisation utvecklas utifrån behov som identifieras. Exempelvis har det tillskapats gemensamma möten mellan elevhälsan och lärarna, och framöver har skolan planerat för att elevhälsan ska arbeta med än mer främjande och förebyggande insatser. Det finns även rutiner kring när nyanställda och obehöriga lärare börjar i verksamheten. Nyanställda lärare får en mentor vid behov, och obehöriga lärare har tillgång till en behörig ämneskollega att diskutera med.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Strukturerad och varierad undervisning samt aktivt lärarstöd

Granskningen visar att det finns viss variation mellan lärare och lektioner om undervisningen är strukturerad. Även om det har skett vissa diskussioner i lärarkollegiet kring strukturerad undervisning har denna framför allt varit fokuserad på inramning av lektionen, avseende tid och innehåll. Rektorn berättar att trots att de har arbetat med lektionsstruktur, och även gett stöd till enskilda lärare, så finns det en utvecklingspotential avseende att strukturera undervisningen. Eleverna berättar att lärarna ibland berättar om syftet med uppgifter eller områden, och att de ibland sammanfattar lektionsinnehållet avslutningsvis. Skolinspektionen rekommenderar rektorn att fortsätta arbeta med att utveckla undervisningen så att den blir tydlig, avseende såväl syfte och struktur i flödet mellan de uppgifter som genomförs.

I den undervisning som genomförs ges eleverna ett aktivt lärarstöd. Lärarna ger exempelvis eleverna stöttning genom att under lektionen stämma av och kolla så att eleverna arbetar, svara på frågor och ger eleverna tips på strategier för hur de kan göra om de fastnar i arbetet med en uppgift. Eleverna berättar dessutom att lärarna överlag varierar undervisningen genom att de får arbeta med olika typer av uppgifter och med olika arbetssätt. Denna variation är bra, förklarar eleverna, eftersom den gör att undervisningen inte blir tråkig. Eleverna ger även flera exempel på hur lärarna engagerar dem i skolarbetet, exempelvis genom att relatera undervisningen till sådant eleverna redan vet. Granskningen visar dock att även om det finns flera goda exempel på både aktivt lärarstöd och variation av undervisningen så varierar det också mellan lärare hur de arbetar med detta.

Stimulans och anpassning av undervisningen

Granskningen visar att det förekommer inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Eleverna berättar att lärarna har olika sätt att uppmuntra dem. Vissa lärare "peppar" eleverna så att de orkar arbeta vidare, vissa ger beröm i slutet av lektionen. Lärarna berättar att de utgår ifrån elevgruppernas olika intressen för att göra undervisningen intressant och relevant. Rektorn beskriver att det är viktigt att lärarna engagerar eleverna och att en del i säkerställa detta är att lärare får genomföra en "provlektion" inför anställning, där även elever deltar. I undervisningen arbetar lärarna med att både engagera och motivera eleverna, vilket visar sig bland annat genom att lärarna på olika sätt utgår ifrån att eleverna är eller kan bli intresserade av att lära sig mycket.

Granskningen visar att lärarna på flera sätt arbetar för att anpassa innehåll och arbetssätt till eleverna och deras behov. Det finns stödundervisning i exempelvis svenska och engelska, och eleverna berättar att det går att få uppgifter som är både lättare och mer utmanande i flera ämnen. Liksom tidigare beskrivet i beslutet har rektorn identifierat en utmaning i arbetet med särskilt stöd, då detta stöd framför allt verkar möta elevernas behov i årskurs 9. Det finns ett påbörjat utvecklingsarbete kring detta på skolan.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att undervisningen innehåller uppgifter och frågor där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera utan ett givet svar. Eleverna ges vissa möjligheter att reflektera över sitt eget lärande och möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande. Detta visar sig exempelvis genom att lärarna utmanar eleverna i sitt tänkande kring hur de lär sig och att försöka se den större nyttan med att lära sig olika saker. Lärarna förklarar att syftet med detta är att eleverna ska bli aktiva och ansvariga i sitt eget lärande.

Även om det finns exempel på när elever har varit med och planerat och utvärderat undervisningen sker det endast ibland och det varierar mellan lärarna. Inför utvecklingssamtalet får eleverna svara på frågor om undervisningen, i något ämne har de skrivit anonyma lappar om undervisningen. En annan klass har haft en loggbok där de skrivit om vad de tycker om undervisningen, men att dessa inte används. Eleverna berättar att de kan få inflytande över examinationsformer. Vissa elever har svarat på enkäter med frågor om undervisningen, medan andra inte har gjort det. Eleverna berättar att lärarna ofta har en färdig plan för undervisningen och uppgifterna som ska göras, och det varierar mellan olika ämnen om läraren frågar eleverna vad de kan inför att det ska börja med ett nytt arbetsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver under ledning av rektorn utveckla arbetet så att eleverna med stigande ålder får ett allt större inflytande över planeringen och utvärderingen av undervisningens innehåll och arbetssätt.

Av granskningen framgår att det varierar mellan lärare i vilken utsträckning eleverna ges möjlighet att vara delaktiga i såväl planering som utvärdering av undervisning. Eleverna ges också varierade förutsättningar att ha inflytande över undervisningens upplägg. Eleverna får på så vis inte likvärdiga möjligheter att utveckla sin förmåga och vilja att ta ett personligt ansvar.

Av skollagen framgår att barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt läroplanen ska eleverna successivt kunna utöva ett allt större inflytande över sin utbildning samt ges möjlighet att utveckla sin förmåga att arbeta i demokratiska former. För att elevers delaktighet och inflytande i skolan ska bli en realitet bör lärare involvera elever på ett konkret sätt och det gäller i alla ämnen. När läraren utvärderar undervisningen är det väsentligt att läraren inhämtar elevernas synpunkter om hur undervisningen genomförs med avseende på innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Att ge eleverna möjlighet att tänka och reflektera över undervisningens kvalitet är av vikt för att läraren ska kunna få ett underlag för att utveckla undervisningen. Dessa utvärderingar ska göras kontinuerligt, under terminens gång, och inte bara i slutet av en termin eller årskurs.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna i högre utsträckning och i all undervisning möjliggör för eleverna att medverka i planering och utvärdering av arbetssätt, arbetsformer och innehåll. Genom att utveckla ett sådant inflytande ökar lärarnas möjligheter att planera och genomföra undervisningen utifrån såväl elevernas behov som kunskaper.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Trygghet

Granskningen visar att det finns ett aktivt och medvetet arbete med att skapa trygghet för eleverna på skolan. Skolan kartlägger elevernas upplevda trygghet och vidtar åtgärder när det framkommer behov. Det finns ett förebyggande och gemensamt arbete på skolan, med olika typer av aktiviteter, som utvärderas och vidareutvecklas löpande. På mentorstider sker samtal om värdegrundsfrågor och eleverna uttrycker att skolan är en trygg plats där de vid behov kan vända sig till lärare både direkt och anonymt. Eleverna beskriver att det genomförs aktiviteter för att skapa en bra sammanhållning både i klassen och på skolan som helhet.

Studiero

Granskningen visar att även om elevernas studiero följs upp, så saknas ett samlat arbete på skolan för att skapa och upprätthålla studiero. Intervjuer och observationer visar att studieron varierar och att det även varierar om eleverna är delaktiga i samtal om hur studieron ska vara. Både rektor och elevhälsa förklarar att det även varierar mellan lärare vilken studiero läraren önskar vid lektionen. Det finns exempel på klasser där studiero och regler i klassrummet diskuteras på mentorstid, men det finns också klasser som sällan pratar om det i andra sammanhang än vid utvecklingssamtal eller i samband med att de besvarar enkäter. Lärarna och rektorn beskriver att studiero för en tid sedan har varit ett fokus i det kollegiala lärandet och att lärarna då arbetade med ledarskap i klassrummet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna utveckla ett samlat arbete gällande förhållningssätt och strategier i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero i undervisningen.

Granskningen visar att studieron varierar mellan klasser och ämnen på skolan. Även om det finns möjlighet för lärarna att få stöttning av arbetet med studiero så sker det framför allt när det varit utmaningar med studieron. Det saknas ett samlat arbete på skolan med fokus på gemensamma/likartade strategier och förhållningssätt för att skapa studiero.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Det är skolans och ytterst rektorns ansvar att skapa en sådan skolmiljö.

I Skolinspektionens kvalitetsgranskning av skolans arbete för att skapa studiero framkommer även att studiero främjas av tydliga lektionsstrukturer och ett tydligt ledarskap i klassrummet. För att åstadkomma ett effektivt arbete och för att ytterligare öka kvaliteten i det förebyggande arbetet kring studiero behöver rektorn tydligare leda och följa upp arbetet med ett gemensamt förhållningssätt. För att skapa en miljö på skolan där all undervisning präglas av studiero krävs att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om sådana gemensamma strategier och förhållningssätt.¹

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna utvecklar gemensamma förhållningssätt i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero. Det samlade arbetet kring studiero handlar också om undervisningens genomförande, exempelvis att undervisningen är strukturerad för att skapa en tydlighet för eleverna. I ett sådant arbete bör elevhälsans olika professioner medverka.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Rektorn ger lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg i flera delar. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

¹ Skolinspektionen (2016c) *Skolans arbete med att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också*. Stockholm: Skolinspektionen, ss. 5.7.16

Analys och diskussion av betyg

Granskningen visar att rektorns analys av skillnader i betyg i olika ämnen/årskurser och mellan resultat på nationella ämnesprov och slutbetyg är allt för begränsad. Skolinspektionen konstaterar att det finns vissa betyg i exempelvis svenska som är högre än resultaten på nationella prov och att skolans avvikelse är större än rikets.² På motsvarande sätt finns en avvikelse i matematik, men där är avvikelsen gentemot riket mindre. Ett ytterligare exempel som Skolinspektionen identifierar i sin analys av resultaten är att flickor överlag får ett högre betyg än resultatet på nationella prov. Det finns därmed flera avvikelser i resultaten som bör analyseras, för att säkerställa att de bedömningar som görs är likvärdiga. Granskningen visar att dessa avvikelser inte identifierats och analyserats. Rektorn beskriver att hens analys av resultaten framför allt utgår ifrån vilka orsaker som ligger till grund för att elever fått betyget F.

Kvalitetssäkring av betyg

Granskningen visar att lärarna har förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg och använda sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Lärarna beskriver samstämmigt att de arbetar mycket med sambedömning, antingen två och två eller i ämnesgrupper. Lärare som är ensamma i att undervisa i ett ämne ges möjlighet att diskutera bedömningar med lärare som undervisar vid gymnasieskolan inom huvudmannens organisation. Lärarna har löpande tid för arbetet med bedömningar och arbetar med sambedömning av nationella prov, inför betygssättning, men även kring olika uppgifter. Utöver att diskutera bedömningar i kollegiet har det även använts en extern lärare för att stärka lärarnas bedömarkompetens. Lärarna har även i ämnesövergripande grupper tagit del av varandras uppgifter med syfte att tydliggöra och förbättra dem. Detta arbete har sedan fortsatt inom respektive ämnesgrupp och diskuterats med specialpedagog.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera lärarnas betygssättning för att ta reda på vad eventuella avvikelser beror på i syfte att skapa likvärdighet. Därtill behöver rektorn utifrån denna analys föra diskussioner med lärarna om resultatet.

Granskningen visar att rektorns uppföljning av likvärdigheten i lärarnas betygssättning är begränsad. I dagsläget är den framförallt fokuserad vid att identifiera orsaker till

² Detta syns i Skolverkets statistik över relationen mellan nationella prov och slutbetyg i årskurs 9, läsåret 2021/22.

varför vissa elever får betyget F. Trots att det finns avvikelser mellan exempelvis nationella prov och betyg har rektorn inte tagit reda på varför det ser ut så.

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas och rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. I det ansvaret ligger att undersöka om det finns omotiverade avvikelser i betygen inom skolenheten och vid behov besluta om åtgärder för att komma till rätta med dem.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser i lärarnas betygssättning. Om det framkommer att det finns omotiverade avvikelser eller mönster över tid ska rektorn analysera dessa för att finna en förklaring. Beroende på vad analysen visar behöver rektorn sedan föra en diskussion med enskilda lärare, arbetslag eller hela kollegiet för att kunna besluta om utvecklingsinsatser för förbättrad likvärdighet vid omdömen och betygssättning.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Självständig aktör, roller och ansvarsfördelning

Granskningen visar att även om delar är delegerade till rektorn är huvudmannen väl insatt i verksamhetens resultat och behov. Utifrån detta kan huvudmannen göra självständiga bedömningar. Rektorn berättar att det finns ett årshjul som tydliggör vilka uppgifter som ska göras när. Huvudmannen följer upp verksamheten genom att ta del av kvalitetsrapporten samt genom regelbundna möten tillsammans med rektorn. Ett exempel är att styrelsen följer upp resultaten i olika ämnen och relaterar detta till bemanning och tjänstefördelning i dessa ämnen. Rektorn och styrelsen diskuterar såväl budget, personal och tjänstefördelning och huvudmannen gör, enligt rektorn, egna bedömningar utifrån det rektorn presenterar för styrelsen.

Oberoende aktör vid klagomål och kränkingsanmälningar

Granskningen visar att kränkingsanmälningar och huvudmannens klagomålshantering framför allt går via rektorn. Kränkingsanmälningar följs och rapporteras via rektorn

till styrelsen, och finns som en stående punkt för kränkingsanmälningar på styrelsemötena. Huvudmannen förklarar att alla klagomål kommer till deras kännedom via rektorn. De berättar att maximalt fem ärenden per år hanteras i styrelsen. Vårdnadshavare ges information vid föräldramöten om möjligheten att lämna klagomål till huvudmannen. På skolans hemsida, under fliken för klagomål, finns endast kontaktuppgifter till rektorn. Vid fliken för kontaktuppgifter finns ingen specifik adress till styrelsen utan endast till rektorn. Rektorn berättar att hen vidarebefordrar inkomna klagomål till huvudmannen. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen kompletterar denna information så att det tydligt framgår hur elever och vårdnadshavare ska göra för att kontakta huvudmannen direkt med ett klagomål. Om detta inte görs finns det en risk att elever och vårdnadshavare inte får kännedom om sin rätt att inkomma med klagomål eller kränkingsanmälningar till huvudmannen. Enligt skollagen ska det finnas skriftliga rutiner för hantering av klagomål. Vidare ska huvudmannen utöver att ta emot och utreda klagomål även aktivt verka för att rutinerna kring hantering av klagomål är kända hos elever, vårdnadshavare och personal. Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskning³ har därtill belyst vikten av att det finns en hantering hos skolhuvudmän som möjliggör opartiska utredningar, även i mindre skolverksamheter.

Behovsanpassat stöd till rektor

Huvudmannen ger ett behovsanpassat stöd till rektorn. Detta stöd bygger på den kännedom huvudmannen har om verksamheten vid skolan. Huvudmannen tar ansvar för att skolan når en god måluppfyllelse och att det finns en likvärdighet i utbildningen. Rektorn och huvudmannen träffas två gånger per termin och ytterligare vid behov. Tre möten per år protokollförs. Dessa möten är fokuserade vid planering av nästkommande läsår, bemanning och förutsättningar. Rektorn ger vid intervjun exempel på ett komplicerat personalärende där huvudmannen varit involverad och gett stöd. Rektorn får vid behov kompetensutveckling och har möjlighet att delta i nätverk med andra skolor och huvudmän.

Långsiktighet och systematik avseende förutsättningar för god undervisning

Granskningen visar att huvudmannen tar ansvar för att det finns en långsiktighet och systematik i arbetet som omfattar förutsättningar för undervisningens planering och genomförande. Ett exempel på detta är de renoveringar som har genomförts av lokalerna för att uppfylla både lagkrav och kunna ha en så bra verksamhet som möjligt. Huvudmannen har varit angelägen om behörighetsgraden hos lärare, och flera lärare

³ Skolinspektionen 2017, Tematisk kvalitetsgranskning: *Lokal klagomålshantering – för snabb hjälp till eleverna*. Stockholm: Skolinspektionen

har även blivit behöriga under sin anställning på skolan. Huvudmannen arbetar, enligt rektorn, långsiktigt såväl utifrån ekonomi som utifrån elevunderlag. Huvudmannen har också sett till att det finns förutsättningar för personal att ta del av kompetensutveckling, god tillgång till läromedel samt elevers tillgång till datorer.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

 Helena Boëthius

Beslutsfattare

Signerat av: Helena Boëthius

I handläggningen av ärendet har även utredarna Nina Möller och Matilda Yvede medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Tre gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En intervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 6, 7 samt den 9 februari 2023. Besöket genomfördes av Mirzet Tursunovic och Nina Möller.

Estetiska skolan, högstadiet i Arvika är en fristående grundskoleenhet i Arvika kommun med elever i årskurserna 7-9. Huvudman är den ideella föreningen Estetiska skolan Arvika. Det går 149 elever på skolan. Skolan leds av en rektor som har en biträdande rektor till sin hjälp. Det arbetar 24 lärare på skolan.

Bilaga 3: Formulär för huvudmannens redovisning

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

- Utvecklingsområde 1:
Lärarna behöver under ledning av rektorn utveckla arbetet så att eleverna med stigande ålder får ett allt större inflytande över planeringen och utvärderingen av undervisningens innehåll och arbetssätt.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

- Utvecklingsområde 2:
Rektorn behöver tillsammans med lärarna utveckla ett samlat arbete gällande förhållningssätt och strategier i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero i undervisningen.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
• Utvecklingsområde 3: Rektorn behöver följa upp och analysera lärarnas omdömen och betygssättning för att ta reda på vad eventuella avvikelser beror på i syfte att skapa likvärdighet. Därtill behöver rektorn utifrån denna analys föra diskussioner med lärarna om resultatet.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: